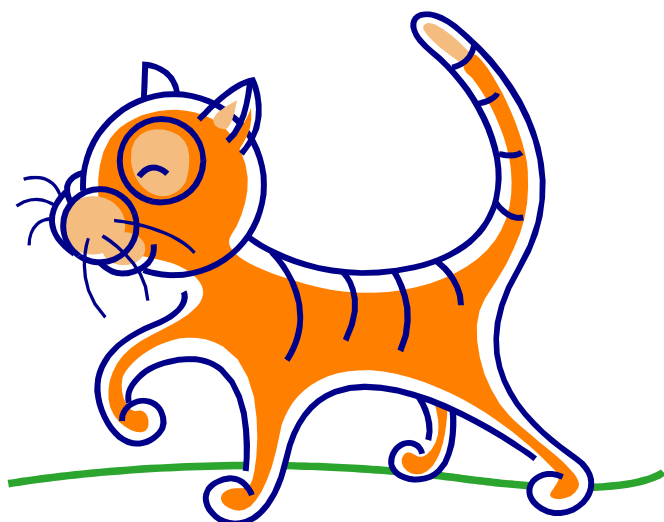

KATTEN HAR TIO LIV

I sanningens minut!

Att vakna klockan två på natten och höra inne i huvudet att en katt spinner ljudligt och rogivande ställer mig i stort beråd. Jag kastar benen över sängkanten och lyssnar vidare, och visst, jag hör henne fortfarande, och ändå är jag "både nykter och klok" som Evert skrev en gång. Ska det denna natt besannas för mig det som står skrivet att "gamla män skola hava drömmar"?

Så intalar jag mig vad värre är - jag sitter och inbillar mig att jag blivit clairvoyant och fått en hälsning från vår gamla huskatt Sara som hade tio liv.

Jag tog inbillningen för gott och satt och spann vidare på tråden. Har man sagt A får man säga B heter det, och det tänker jag göra nu i vaket tillstånd.

Först av allt kommer jag envist att hävda att en katt har minst tio liv. Detta vågar jag göra därför att alla som vill påstå att katten har bara nio liv inte kan definiera ett enda av de olika livet. Det kan däremot jag göra när det gäller katten Saras tionde eller elfte eller kanske hennes tolfte liv.

Sen vill jag göra gällande att hundar och katter och alla andra husdjur har ett förstånd som står högt över instinkten och som ännu ingen kan förstå eller motbevisa. Alla som någon tid under livet har umgåtts med ett husdjur, vilket det vara månne, vet att just DITT husdjur har lämnat spår och minnen efter sig som kan bevisa snudd på någon form av tankeverksamhet. Kan vi vara eller bli överens?

Under hela min barndom och tonår hade vi huskatten Sara i hemmet. Hon blev mycket gammal, vis och självständig och egensinnig precis som DIN egen huskatt blev med åren.

På sommaren 1932 var Sara säkert minst i min egen ålder, och den sommaren visade hon prov på

sitt, som jag vill kalla för hennes tionde liv.

Min mor var också lite speciell och framlevde detta år sitt fyrtioåttonde visdomsår. Mor hade bestämt sig för att kläcka fram kycklingar trots hon saknade kycklingmamma för ruvningen. Bara detta var en sensation i sig som med intresse sysselsatte hela familjen, inklusive katten Sara. Mor hade naturligtvis ingen äggkläckningsmaskin, men hon hade ett varmt utrymme under kökspisens avsett för spisveden, och detta utrymme bestämde hon skulle få bli ett lämpligt BB för kycklingarna.

Mor bäddade en lagom stor trälåda med värmande och mjuk vadd och där la hon ner ett tjog ägg märkta med ett kors på ena sidan. Korset var till för att mor skulle kunna vända på varje ägg lite nu och då som hönan gjorde när hon ruvade. Med ett tjockt vaddlager över äggen kunde de hållas varma under hela dygnet.

Detta företag var av stort intresse för oss i familjen men ännu mer för Sara. Hon höll sig framme hela tiden och smög på mjuka tassar runt lådan och luktade. Hon hade fått ett nytt och främmande bevakningsområde och måste till och med sova bredvid lådan. Under flera dagar i början hade

hon inte tid att jaga en enda råtta eller fågel för att inte förlora lukten eller gå miste om skeendet. Nyfiken på allt ovanligt var hon alltid och nu mer än nånsin.

Det är mig långt fjärran att lägga något mänskligt beteende på Sara, men det bevisar åtminstone för mig att även djuren har något utforskat beteende på sidan om instinkten. Saras intresse och luktande fortsatte alla tre kläckningsveckorna och när de kritiska timmarna kom åkte ett galler över lådan som skydd, utifall att...

En morgon hördes det första pipet och någon timme senare en hel kör av kycklingpip.

Överraskningen och förvåningen delade vi med Sara när mor räknade in arton pipande dunbollar och två rötägg. Trots Saras ålder visade hon tydligt sin upphetsning.

Nu var det både ljud och nya lukter inne i lådan som hon måste sniffa in och lära sig känna igen. Som en osalig ande smög hon runt lådan och sniffade och sniffade och fick ont om tid att besöka matskålen och lägga sig en stund för att vila. Men eftersom det sällan var riktigt tyst på vårt kyckling- BB så blev vilostunderna mycket korta. Ingen fågel och ingen råtta stod på menyn den dagen. Allt har ju sin tid.

Inom en timme sedan alla arton dunbollarna krupit fram ur sitt skal var de torra och trängdes i den lilla trälådan. Det var dags för den första omskolningen ute i friska luften. En större bur av småmaskigt hönsnät stod i beredskap ute på gräsmattan där de fick sitt nya hem. Buren var komfortabelt inredd med både vattenkopp och foderkopp och en särskild sovkammare för skydd och vila i ena hörnet bäddad med all den sköna vadd de låg i när de föddes.

Det är märkligt med kycklingar. De sitter inte med gapande munnar och väntar på att bli matade. Dom äter själva från första stund. (Det klarar varken pannkakan eller andra däggdjur av!)

Med glädje i skutten hoppade de omkring och hackade i sig både

gräset under fötterna och havregrynen i foderkoppen.

Sara förnekade sig inte nu heller. Nu hade hon fått ett nytt revir att inmuta och gjorde det med samma omsorg och iver som när äggen låg i lådan under köksspisens. Samma försiktiga tassande och sniffande runt buren varv efter varv. När hon satte sig ner för att titta på dem liksom för att räkna in dem, gick hennes svanstipp till höger och vänster som i takt.

Nu kunde vi för första gången se en märklig företeelse i Saras djurvärld. Det fanns flera lösgående höns och en tupp som fritt fick röra sig mellan husen, och Sara var väl förtrogen med dem både inne i lagärn och utanför.

Höns är också nyfikna på det som inte är invant och ett par av dem kom allt för nära buren.

Sara gjorde plötsligt ett utfall mot dem och jagade bort dem från burens närhet. Inte bara en, utan flera gånger och vi kunde se hur hon reste rygghåren på arga kattors vis. Ett sådant beteende hade vi

aldrig sett tidigare och naturligtvis inte heller väntat oss det.

Varför gjorde Sara så? Var det av instinkt eller av något vid sidan om instinkten? Vi kunde inte förstå! För oss förblev det ett out-rätat frågetecken som upprepa-des vid flera senare tillfällen.

Senare under sommaren blev kycklingarna också själva frigående men Sara behöll sitt uppdrag som beskyddare. Nu var det närmast lågflygande skator och andra fåglar striden gällde. Vi såg flera gånger när hon gjorde två-meters höjdhopp mot en skata som hon ansåg flyga alldeles för lågt. Hon fanns alltid redo i närheten.

Att Sara var egensinnig och bestämd även i andra sammanhang har jag berättat om tidigare men

måste ändå få säga att hon både vinter och sommar var en suverän rätt- och fågeljägare. Hur hon i kraft av ålder och visdom nu än bar sig åt, så kom hon en vinter till och med hem med en helvit Hermelin med svart svanstipp. Hon lät den ligga kvar på farstustron och åt inte upp den av någon anledning, men vi kunde sälja den oflådd till en skinnuppköpare för tio kronor.

Visst lever vi i en förunderlig värld. Jag som är den fåkunnige står alltid inför många olösta gåtor som till exempel kattens tionde liv. På kattmenyn står både kött och fisk och den godaste lilla Gråsparv men inte en liten gullig kyckling. Var det kanske för att den tillhörde familjekretsen och måste skyddas? HO VET???

© Göte Ingelman 2012.

Bildmakare: Bo Hansson